

ΦΑΚΕΛΟΣ Νο 01.3
Οκτώβριος 2013

Θεωρίες Άμεσων Ξένων Επενδύσεων
ΜΕΡΟΣ Α΄

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΚΟΤΤΑΡΙΔΗ
Επίκουρος Καθηγήτρια, Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης,
Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Copyright © 2013

Ελληνικό Ίδρυμα Ευρωπαϊκής & Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ)

Λεωφ. Βασιλ. Σοφίας 49, 106 76 Αθήνα

Τηλ.: +30 210 7257 110 | Fax: +30 210 7257 114 | www.eliamep.gr | eliamep@eliamep.gr

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ | www.crisisobs.gr | e-mail info@crisisobs.gr, crisisobservatory@eliamep.gr

All Rights Reserved

Θεωρίες Αμεσων Εένων Επενδύσεων ΜΕΡΟΣ Α΄

Κωνσταντίνα Κοτταρίδη

Επίκουρος Καθηγήτρια, Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης, Πανεπιστήμιο Πειραιώς

Το ΕΛΙΑΜΕΠ δεν υιοθετεί ως ίδρυμα πολιτικές θέσεις. Καταβάλλει μάλιστα προσπάθεια να παρουσιάζονται στα πλαίσια των εκδηλώσεών του και στο μέτρο του δυνατού όλες οι υπάρχουσες απόψεις. Υπό το πρίσμα αυτό, οι αναλύσεις και οι γνώμες που δημοσιεύονται στις σειρές του θα πρέπει να αποδίδονται αποκλειστικά στους συγγραφείς και να μην θεωρείται ότι αντιπροσωπεύουν απαραίτητα τις απόψεις του Ιδρύματος.

A. Μικρο-οικονομικές προσεγγίσεις

1. Η θεωρία της Βιομηχανικής Οργάνωσης

Οι ΑΕΕ είναι δυνατό να ερμηνευτούν στο πλαίσιο της ευρύτερης γνωστής θεωρίας της βιομηχανικής οργάνωσης. Η βιομηχανική οργάνωση αναφέρεται στην ασυμμετρία των επιχειρήσεων όσον αφορά στην κατοχή ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων, γεγονός που επιφέρει ατέλειες στην αγορά. Δηλαδή, η βιομηχανική οικονομική ισχυρίζεται ότι οι αγορές δεν είναι ανταγωνιστικές κι αυτό καθιστά κάποιες επιχειρήσεις πιο ανταγωνιστικές από άλλες.

Η κατοχή ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων μπορεί να αναφέρεται σε ικανότητες μίας επιχείρησης έναντι των άλλων, όπως οι δεξιότητες μάρκετινγκ, οι δεξιότητες διοίκησης, αλλά και σε πλεονεκτήματα όπως η πρόσβαση σε δίκτυα διανομής, η κατοχύρωση της μάρκας του προϊόντος, το διαφοροποιημένο προϊόν, κτλ. Ακόμα, είναι πιθανό κάποιες επιχειρήσεις να έχουν αποκλειστική πρόσβαση σε πρώτες ύλες, ή ακόμα και προνομιακή πρόσβαση σε χρηματοδότηση. Ένα άλλο ενδεχόμενο είναι η ανάπτυξη οικονομιών κλίμακας που μπορεί να απολαμβάνουν κάποιες επιχειρήσεις έναντι άλλων. Τα παραπάνω, όπως είναι προφανές, καθιστούν ανομοιογενείς τις επιχειρήσεις που λειτουργούν σε μία αγορά, επομένως, πρόκειται για μη ανταγωνιστικές αγορές. Τα εκάστοτε ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα που διαθέτει μία επιχείρηση, είναι δυνατό να θεωρηθούν ως εμπόδια εισόδου στην αγορά για την είσοδο άλλων επιχειρήσεων, καθώς αυτές θα πρέπει να διαθέτουν ανάλογα πλεονεκτήματα για να μπορούν να ανταγωνιστούν την υφιστάμενη.

Η παραπάνω ασυμμετρία των επιχειρήσεων παρατηρείται όχι μόνο μεταξύ εγχώριων επιχειρήσεων αλλά και μεταξύ επιχειρήσεων διαφορετικής εθνικότητας. Εάν μία επιχείρηση από άλλη χώρα διαθέτει ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα έναντι επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται εγχωρίως, τότε είναι δυνατό να προκύψει είσοδος της ξένης επιχείρησης στην εγχώρια αγορά με τη μορφή ΑΕΕ. Οποσδήποτε, είσοδος σε μία ξένη αγορά, όπως έχει προαναφερθεί και στην εισαγωγή, είναι δυνατό να πραγματοποιηθεί και με άλλους τρόπους όπως οι εξαγωγές ή το licensing ή franchising. ΑΕΕ

προκύπτει όταν το αναμενόμενο όφελος αυτής είναι μεγαλύτερο από το αναμενόμενο όφελος των άλλων μορφών διεθνοποίησης. Βασική προϋπόθεση ωστόσο για την είσοδο με τη μορφή ΑΕΕ είναι τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα που κατέχει η συγκεκριμένη επιχείρηση να έχουν τη μορφή του δημόσιου αγαθού. Οι γνώσεις και οι δεξιότητες επί παραδείγματι που κατέχει μία επιχείρηση έχουν μία τέτοια μορφή καθώς μπορούν να μεταφερθούν στη νέα παραγωγική μονάδα και να δημιουργήσουν έσοδα εκεί χωρίς να χρειαστεί η επιχείρηση να καταβάλει κάποιο κόστος για τη δημιουργία τους καθώς ήδη υπάρχουν.

2. Η θεωρία της ενδοεπιχειρησιακής ολοκλήρωσης ή εσωτερικοποίησης

Η θεωρία της ενδοεπιχειρησιακής ολοκλήρωσης ή της εσωτερικοποίησης έχει την απαρχή της στο θεώρημα του Coase πίσω στο 1937. Ο Coase ισχυρίστηκε ότι το να λειτουργεί μία επιχείρηση σε μία αγορά ενέχει κόστος που εκπορεύεται α) από την προσπάθεια καθορισμού της σωστής τιμής, β) την προσπάθεια καθορισμού των υποχρεώσεων των συμβαλλομένων μερών σε μία σύμβαση, γ) την αβεβαιότητα που υφίσταται όσον αφορά στο κόστος των παραγωγικών συντελεστών στη μακροχρόνια περίοδο και δ) στους έμμεσους φόρους. Επομένως, η θεωρία προβλέπει ότι μία επιχείρηση θα μπορούσε να αποφύγει αυτό το κόστος αν ολοκλήρωνε στο εσωτερικό της μία τέτοια αγορά. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί π.χ. η ανάγκη μίας επιχείρησης για Έρευνα και Ανάπτυξη (R&D). Σε μία τέτοια περίπτωση, η επιχείρηση θα μπορούσε να συνάψει σύμβαση με ένα εργαστήριο R&D προκειμένου να διεξάγει την έρευνα που επιθυμεί. Ωστόσο, αυτό έχει κόστος που προκύπτει από τα παραπάνω, δηλαδή, να καθοριστούν επακριβώς οι υποχρεώσεις του εργαστηρίου, να καθοριστεί η τιμή των προσφερόμενων αποτελεσμάτων, να πληρωθούν οι έμμεσοι φόροι ενώ ταυτόχρονα υπάρχει και η αβεβαιότητα για τις μελλοντικές τιμές των παραγωγικών συντελεστών που θα χρειαστούν όταν προκύψουν τα αποτελέσματα της έρευνας. Σε αυτή την περίπτωση λοιπόν, ισχυρίζεται η θεωρία της εσωτερικοποίησης, ίσως συμφέρει την επιχείρηση να εσωτερικοποιήσει αυτή τη λειτουργία εντός των δομών της, να δημιουργήσει δηλαδή δικό της εργαστήριο R&D.

Προκειμένου ωστόσο να προκύψει ΑΕΕ, χρειάζεται μία επιπλέον παράμετρος. Αυτή την παράμετρο έρχονται και συμπληρώνουν οι Buckley και Casson το 1976. Συγκεκριμένα, οι συγγραφείς ισχυρίζονται ότι όταν η εσωτερικοποίηση μπορεί να λάβει χώρα εκτός συνόρων τότε υπάρχει κίνητρο για ΑΕΕ. Η τοποθεσία που επιλέγεται σε μία τέτοια περίπτωση σχετίζεται με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αυτής. Δηλαδή, η τοποθεσία θα πρέπει να διαθέτει εισροές αναγκαίες για τη χρήση της τεχνολογίας που μεταφέρεται, να υπάρχει επαρκής ζήτηση για τα προϊόντα της επιχείρησης, άρα τα καναταναλωτικά πρότυπα αυτής θα πρέπει να είναι παρόμοια με τη χώρα προέλευσης.

3. Οι νεο-τεχνολογική ερμηνεία του διεθνούς εμπορίου

Παρόλο που οι εξηγήσεις που εμπίπτουν στη νεοτεχνολογική προσέγγιση αφορούν στο ευρύτερο πλαίσιο του διεθνούς εμπορίου το οποίο αναλύεται παρακάτω στις μακρο-οικονομικές προσεγγίσεις, στην ουσία εστιάζουν σε μικρο-οικονομικές διαφορές των επιχειρήσεων που οδηγούν σε διασυνοριακό εμπόριο.

Η προσέγγιση αυτή δίνει έμφαση στο ρόλο της καινοτομίας, η ύπαρξη της οποίας δίνει στην επιχείρηση συγκριτικό πλεονέκτημα έναντι άλλων, επομένως, αναφέρεται στην ύπαρξη ατελών αγορών (όπως και η θεωρία της βιομηχανικής οργάνωσης). Η ύπαρξη διεθνούς εμπορίου σε αυτή την περίπτωση επηρεάζεται από τις διαφορετικές συναρτήσεις παραγωγής των επιχειρήσεων. Με βάση λοιπόν αυτή την προσέγγιση χώρες με αφθονία φυσικών πόρων είναι δυνατό να προσελκύσουν ΑΕΕ οι οποίες θέλουν να εκμεταλλευτούν αυτή την εισροή σε κάποιο στάδιο της παραγωγής τους (προς τα πίσω κάθετη ολοκλήρωση της επιχείρησης). Επιπρόσθετα, χώρες οι οποίες διαθέτουν εξειδικευμένη εργασία, είναι δυνατό κατά τον ίδιο τρόπο να προσελκύσουν ΑΕΕ.

Συνοψίζοντας, η νεο-τεχνολογική προσέγγιση του διεθνούς εμπορίου λαμβάνοντας υπόψη και τις επεκτάσεις άλλων συγγραφέων, εισάγει νέους προσδιοριστικούς παράγοντες όπως η εξειδικευμένη εργασία, η τεχνολογία, οι φυσικοί πόροι, οι οικονομίες κλίμακας. Για την πραγματοποίηση ΑΕΕ όμως και όχι κάποιας άλλης μορφής διεθνοποίησης όπως οι εξαγωγές ή το licensing, απαιτείται η

ετερογένεια των αγορών ως προς τη διαθεσιμότητα των παραγωγικών συντελεστών και τα καταναλωτικά πρότυπα.

4. Η θεωρία του κύκλου ζωής του προϊόντος

Η συγκεκριμένη θεωρία ερμηνεύει τις ΑΞΕ ως μία επιλογή της επιχείρησης έναντι εξαγωγών. Για την ακρίβεια, θεωρεί ότι εξαγωγές και ΑΞΕ αφορούν σε διαφορετικές φάσεις του κύκλου ζωής ενός προϊόντος. Η θεωρία αυτή αναπτύχθηκε από τον Vernon το 1966 παρατηρώντας την Αμερικανική οικονομία.

Πιο αναλυτικά, οι φάσεις ζωής ενός προϊόντος είναι τέσσερις: η εισαγωγή του προϊόντος, η επέκταση, η ωριμότητα και ο θάνατος. Στην πρώτη φάση η παραγωγή λαμβάνει χώρα στην αγορά στην οποία απευθύνεται το προϊόν η οποία θα πρέπει να είναι υψηλού κατά κεφαλήν εισοδήματος ώστε να δύναται να απορροφήσει νέα προϊόντα αφενός και αφετέρου υπάρχει διαθεσιμότητα των αναγκαίων εισροών, κεφαλαίου, τεχνολογίας, εξειδικευμένης εργασίας, κτλ. Στη δεύτερη φάση, το προϊόν έχει γίνει ευρέως γνωστό στην αγορά και η ζήτησή του κατά συνέπεια αυξάνεται. Σε αυτή τη φάση το προϊόν έχει τυποποιημένη τεχνολογία και επομένως υπάρχει η δυνατότητα αύξησης του όγκου παραγωγής που επιτρέπει την επίτευξη οικονομιών κλίμακας. Με δεδομένο ότι το προϊόν έχει γίνει ευρέως γνωστό, η φήμη του έχει διαδοθεί και στο εξωτερικό και έτσι παρατηρείται αύξηση της ζήτησής του από άλλες χώρες. Είναι λοιπόν σε αυτή τη φάση που ο παραγωγός ξεκινάει τις εξαγωγές.

Στην τρίτη φάση το προϊόν φτάνει στην ωρίμανση του, δηλαδή φτάνει σε ένα σημείο που η ζήτησή του αγγίζει ένα ορισμένο σημείο πέραν του οποίου δεν μπορεί να αυξηθεί. Το κέντρο βάρους μετατοπίζεται τώρα από πλευράς του παραγωγού στο κόστος παραγωγής, προσπαθεί δηλαδή να παράγει τις ζητούμενες ποσότητες με όσο το δυνατό χαμηλότερο κόστος. Ταυτόχρονα, άλλες επιχειρήσεις οι οποίες έχουν παρατηρήσει και μελετήσει το προϊόν έχουν προχωρήσει σε παραγωγή αντίστοιχων προϊόντων μέσω της μίμησης, ή ίδιων προϊόντων αν αυτά πάψουν να προστατεύονται από πατέντες ή

δεν προστατεύονται από πατέντες. Αυτό σημαίνει μείωση των εσόδων του αρχικού παραγωγού ο οποίος αναζητά ολοένα και περισσότερο νέες αγορές. Έτσι μπορεί να οδηγηθεί στην ανάληψη αυτής της παραγωγικής δραστηριότητας σε κάποια άλλη χώρα εφόσον η ξένη αγορά είναι τέτοιου μεγέθους που να επιτρέπει οικονομίες κλίμακας αφενός και διαθέτει φθηνότερους παραγωγικούς συντελεστές αφετέρου. Τη διαδικασία αυτή θα ακολουθήσουν και οι άλλες επιχειρήσεις προκειμένου να διατηρήσουν ή να μη χάσουν μεγάλο ποσοστό των μεριδίων τους στις ξένες αγορές (που διαθέτουν μέσω εξαγωγών).

Τέλος, στην τελευταία φάση ζωής του προϊόντος, τόσο το προϊόν όσο και η τεχνολογία του είναι πλήρως τυποποιημένα και οι οικονομίες κλίμακας έχουν εξαντληθεί. Σε αυτή τη φάση οι παραγωγοί θα αναγκαστούν να προβούν είτε σε διαφοροποίηση των προϊόντων τους, είτε σε αύξηση της διαφήμισης είτε σε αναζήτηση αγορών με φθηνούς παραγωγικούς συντελεστές κυρίως εργασίας για να διατηρήσουν χαμηλά την τιμή του προϊόντος και επομένως να διατηρήσουν για όσο διάστημα είναι εφικτό τις όποιες πωλήσεις τους. Σε αυτή τη φάση, η παραγωγή θα λαμβάνει χώρα αποκλειστικά από αυτές τις αγορές και η όποια ζήτηση υπάρχει ακόμα στην αρχική αγορά θα πραγματοποιείται με εξαγωγές από τη χώρα παραγωγής στη χώρα προέλευσης του παραγωγού.

Ας σημειωθεί ότι και σε αυτή τη θεωρία, στη βάση της ανάλυσης βρίσκεται το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της τεχνολογίας και καινοτομίας που μπορεί να κατέχει μία επιχείρηση και το οποίο της επιτρέπει να εισάγει νέα προϊόντα.

B. Μακρο-οικονομικές προσεγγίσεις

1. Το νεοκλασικό υπόδειγμα

Σύμφωνα με το νεοκλασικό υπόδειγμα οι αναπτυγμένες χώρες λόγω συσσώρευσης κεφαλαίου, διαθέτουν σχετική αφθονία κεφαλαίου ενώ οι αναπτυσσόμενες σχετική αφθονία εργασίας. Αυτό μεταφράζεται σε

χαμηλότερες αποδόσεις του κεφαλαίου, επομένως οι επενδυτές αναζητούν ευκαιρίες σε χώρες όπου οι αποδόσεις είναι μεγαλύτερες. Κατά συνέπεια, παρατηρούνται ροές κεφαλαίου από τις αναπτυγμένες χώρες προς τις αναπτυσσόμενες μέχρι του σημείου όπου θα εξισωθεί η σχετική ποσότητα κεφαλαίου στις δύο χώρες, δηλαδή θα εξισωθεί η τιμή του κεφαλαίου, άρα η απόδοσή του.

Πράγματι, όπως επισημάνθηκε στην ιστορική αναδρομή των ΑΕΕ, πριν το Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο οι ροές κεφαλαίου που λάμβαναν χώρα είχαν αυτή την κατεύθυνση. Στη σύγχρονη εποχή ωστόσο οι ΑΕΕ πραγματοποιούνται σε μεγάλο ποσοστό μεταξύ αναπτυγμένων χωρών. Το υπόδειγμα λοιπόν αυτό κρίνεται ανεπαρκές να εξηγήσει τη σύγχρονη πραγματικότητα.

Επιπλέον, στο πλαίσιο αυτού του υποδείγματος και με δεδομένες τις βασικές του υποθέσεις, η έννοια των ΑΕΕ δεν υφίσταται. Μία από τις βασικές υποθέσεις του υποδείγματος είναι η ελεύθερη μεταφορά αγαθών μεταξύ συνόρων αλλά όχι και των παραγωγικών συντελεστών. Με άλλα λόγια εν τη γενέσει του, στο υπόδειγμα αυτό δεν είναι δυνατό να υπάρχει διακίνηση του κεφαλαίου διασυνοριακά. Επιπρόσθετα, λαμβανομένου υπόψη ότι οι ΑΕΕ δεν είναι μόνο μεταφορά κεφαλαίου αλλά μία δέσμη παραγωγικών εισροών που περιλαμβάνει τεχνολογία, δεξιότητες διοίκησης, μάρκετινγκ, κτλ. ως έννοια οι ΑΕΕ είναι ανύπαρκτες σε αυτό το θεωρητικό υπόβαθρο.

2. Η νεοκλασική θεωρία του διεθνούς εμπορίου

Προσπάθειες για την εξήγηση των ΑΕΕ έγιναν και στο πλαίσιο της θεωρίας του διεθνούς εμπορίου. Πιο αναλυτικά, ξεκινώντας με τη θεωρία του Ricardo, ο συγγραφέας αποδίδει το διεθνές εμπόριο στην ύπαρξη διαφορών στην παραγωγικότητα των συντελεστών παραγωγής. Επομένως, χώρες με υψηλή παραγωγικότητα του παραγωγικού συντελεστή εργασία θα εξειδικευτεί σε προϊόντα έντασης εργασίας και χώρες με υψηλή παραγωγικότητα του συντελεστή κεφάλαιο θα εξειδικευτεί στην παραγωγή προϊόντων έντασης κεφαλαίου. Στη συνέχεια θα προβούν σε ανταλλαγή των προϊόντων τους προκειμένου να καλυφθεί η ζήτησή τους. Μετά τον Ricardo, διατυπώθηκε εξήγηση για την ύπαρξη του διεθνούς εμπορίου και από τους Heckscher, Ohlin και Samuelson. Το υπόδειγμα των τριών συγγραφέων προβλέπει την ύπαρξη διεθνούς εμπορίου ως αποτέλεσμα των διαφορετικών προικοδοτήσεων παραγωγικών συντελεστών μεταξύ των κρατών. Αναφέρεται στις διαφορές των σχετικών αποθεμάτων

παραγωγικών συντελεστών και ισχυρίζεται ότι χώρες με σχετική αφθονία κεφαλαίου θα εξειδικευτεί σε προϊόντα έντασης κεφαλαίου και αντίστοιχα χώρες με σχετική αφθονία εργασίας θα εξειδικευτούν στην παραγωγή προϊόντων έντασης εργασίας και στη συνέχεια θα κάνουν εμπόριο μεταξύ τους. Στη λογική αυτή, διαφορές που αφορούν στους παραγωγικούς συντελεστές, δίνουν κίνητρο για ανάληψη διεθνούς επιχειρηματικής δραστηριότητας, εν προκειμένω διείσδυσης στις ξένες αγορές μέσω εξαγωγών. Κατ' αντιστοιχία, θα μπορούσε η διεθνής επιχειρηματικότητα να λάβει και τη μορφή των ΑΞΕ.

Ωστόσο, δεν υπάρχει πεδίο ανάληψης ΑΞΕ στο παραπάνω πλαίσιο δεδομένου ότι βασικές υποθέσεις της θεωρίας είναι η ύπαρξη πλήρους ανταγωνισμού και η μη κινητικότητα παραγωγικών συντελεστών.

Το υπόδειγμα αυτό επέκτεινε ο οικονομολόγος Mundell προσθέτοντας δύο υποθέσεις: α) την κινητικότητα των παραγωγικών συντελεστών μεταξύ συνόρων και β) την ύπαρξη εμποδίων εμπορίου όπως οι δασμοί, οι ποσοτώσεις, το μεταφορικό κόστος κτλ. Το συμπέρασμα του Mundell είναι σημαντικό και ισχυρίζεται ότι το διεθνές εμπόριο και η κίνηση κεφαλαίου είναι υποκατάστατα. Με άλλα λόγια, εάν σε μία οικονομία η οποία δέχεται εξαγωγές για να καλύψει τη ζήτηση για συγκεκριμένα προϊόντα επιβληθεί κάποιο εμπόδιο εμπορίου, τότε υπάρχει ισχυρό κίνητρο να αντικατασταθούν οι εξαγωγές με ΑΞΕ, δηλαδή, με παραγωγή των συγκεκριμένων προϊόντων επιτόπια από τον εξαγωγέα. Σε αυτή την περίπτωση γίνεται λόγος για ΑΞΕ αμυντικού χαρακτήρα. Ακόμα όμως και στην περίπτωση μη ύπαρξης εξαγωγών, πολιτικές που ενισχύουν τα εμπόδια εμπορίου μπορούν να δώσουν κίνητρο σε κάποιον ξένο παραγωγό να αναλάβει παραγωγική δραστηριότητα εκεί προκειμένου να εκμεταλλευτεί ευκαιρίες που αναδύονται στην προστατευόμενη αγορά.

Και σε αυτό το πλαίσιο όμως θα έπρεπε να παρατηρούνται ΑΞΕ μεταξύ χωρών με διαφορετική αφθονία παραγωγικών συντελεστών. Κάτι τέτοιο δεν ισχύει στη σύγχρονη εποχή καθώς καταγράφονται μεγάλες ροές ΑΞΕ μεταξύ χωρών με παρόμοιες σχετικές προικοδοτήσεις/αποθέματα κεφαλαίου και εργασίας.

Το Παρατηρητήριο της Κρίσης

Στο πλαίσιο της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα, της σημαντικότερης στην μεταπολεμική της ιστορία, αλλά και της ευρωπαϊκής κρίσης χρέους, η ανάγκη δημιουργίας μιας πρωτοβουλίας για την σοβαρή και τεκμηριωμένη καταγραφή, μελέτη και ανάλυση τόσο της ελληνικής, όσο και της ευρύτερης ευρωπαϊκής κρίσης καθίσταται επιτακτική.

Την ανάγκη αυτή φιλοδοξεί να ικανοποιήσει το Παρατηρητήριο για την Κρίση. Το Παρατηρητήριο για την Κρίση είναι μια πρωτοβουλία του Ελληνικού Ιδρύματος για την Ευρωπαϊκή και Εξωτερική Πολιτική (ΕΛΙΑΜΕΠ) και λειτουργεί με την υποστήριξη του Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος.

Βασικός στόχος του Παρατηρητηρίου είναι να καταστεί κεντρικός κόμβος ενημέρωσης, έρευνας και διαλόγου για την ελληνική και την ευρωπαϊκή κρίση. Γνώμονας του είναι η σοβαρή και νηφάλια παρουσίαση έρευνας, παρεμβάσεων και πληροφοριών στην βάση τεκμηριωμένων επιχειρημάτων και στοιχείων, φιλοδοξώντας να συμβάλλει στην σταδιακή αναβάθμιση του επιπέδου του δημόσιου διαλόγου γύρω από την κρίση. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, το Παρατηρητήριο για την Κρίση οργανώνει την δράση στην βάση τριών βασικών πυλώνων:

- ο Την παροχή εκπαιδευτικού υλικού με στόχο την αναβάθμιση της ικανότητας του μέσου πολίτη, ο οποίος δεν διαθέτει ειδικές οικονομικές γνώσεις, να κατανοήσει βασικές πτυχές της κρίσης.
- ο Την παροχή σοβαρής, τεκμηριωμένης και κατά το δυνατό, ευρείας, όσον αφορά την θεματολογία αλλά και τις διαφορετικές πολιτικές προσεγγίσεις, πληροφόρησης για την κρίση.
- ο Την παρέμβαση στον δημόσιο διάλογο, τόσο μέσω της δημιουργίας ενός βήματος για την ελεύθερη διατύπωση διαφορετικών γνώμων και προτάσεων πολιτικής, όσο και με την παραγωγή και διάθεση στην δημόσια σφαίρα νέας, πρωτογενούς έρευνας γύρω από την κρίση.

Η ομάδα του Παρατηρητηρίου για την Κρίση

Υπεύθυνος του Παρατηρητηρίου

- Δημήτρης Κατσίκας, Λέκτορας υ.δ., Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών [Διεθνής και Ευρωπαϊκή Πολιτική Οικονομία]

Μεταδιδακτορικός Ερευνητής

- Κυριάκος Φιλίνης, Διδάκτορας Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών [Πολιτική Οικονομία]

Βοηθός Ερευνητή

- Βρεττός Κωνσταντίνος, Υπ. Διδάκτορας Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών [Οικονομικά]

Επιστημονικοί Συνεργάτες

- Μαριάνθη Αναστασάτου, Οικονομολόγος, Επιστημονική Συνεργάτιδα, Συμβούλιο Οικονομικών Εμπειρογνομόνων [Μακροοικονομικά, Οικονομική Μεγέθυνση, Ανταγωνισμός, Διεθνές Εμπόριο]
- Νίκος Χρυσολωράς, Δημοσιογράφος, Ανταποκριτής στα Ευρωπαϊκά Όργανα, Βρυξέλλες

Ειδικός Σύμβουλος

- Νίκος Κουτσιαράς, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Δημόσιας Διοίκησης, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, [Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, Απασχόληση και Πολιτική αγοράς εργασίας, Κοινωνική Πολιτική, ΟΝΕ και Μακροοικονομική Πολιτική]

ΕΛΙΑΜΕΠ
ΕΛΙΑΜΕΠ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ & ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
HELLENIC FOUNDATION FOR EUROPEAN & FOREIGN POLICY

ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΟ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ